॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૯

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER : YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૧૫)

પ્ર. ૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. સુએ **શ્રુત જ્ઞાનને વિશે** **પ્રતિક્રમણના બીજા પાઠમાં**

૨. લોગસ્સ આસાયણાએ **સમગ્ર લોકની આશાતનાથી** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

૩. પૈશુન્ય **ચાડી–ચુગલી કરવી** **અઢાર પાપસ્થાનક**

૪. પગામસિજ્જાએ **ઘણું સૂતાં રહેવાથી** **પહેલા શ્રમણસૂત્રમાં**

૫. ઉત્તમા **સૌથી ઉત્તમ** **સામાયિકનો પાંચમો પાઠ**

(૨) નીચેનામાં માગધી શબ્દ લખી કયા પાઠમાં છે? તે લખો. (૫)

૧. રજોહરણ, ગુચ્છાથી **પાયપુચ્છણેણં** **બારમા વ્રતમાં**

૨. પગરખાની જાત અને મર્યાદા **ઉવાણહ વિહિં** **સાતમા વ્રતમાં**

૩. આજ્ઞા **અબ્ભણુણ્ણાએ** **પ્રતિક્રમણના પહેલા પાઠમાં**

૪. છેલ્લા **ચરમેહિં** **સંથારાના પાઠમાં**

૫. જેટલાં પણ **જાવંતિ** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૩) નીચેનામાં કયા અતિચાર લાગે તે લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. ટાટાની અણુભટ્ઠીના શેર ખરીદ્યા હોય **ઈંગાલકમ્મે** **સાતમા વ્રતમાં**

૨. ગજાનનની આરતી કરી હોય **પરપાસંડ પસંસા** **પ્રતિક્રમણના પાંચમા પાઠમાં**

૩. ચાર વિકથા કરી હોય **કુક્કુઈએ** **આઠમા વ્રતમાં**

૪. તોલ કરતી વખતે કાંટો દબાવવો **કૂડતોલે કૂડમાણે** **બીજા વ્રતમાં**

૫. મન હોવા છતાં ઉપયોગશૂન્ય ભણાયું હોય **વચ્ચામેલિયં** **પ્રતિક્રમણના ચોથા પાઠમાં**

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) પાંચ જ્ઞાનના આધારે લખો. (૩૦)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. મધ્યગત અવધિજ્ઞાન **તે સર્વ દિશા તથા વિદિશા તરફ સંખ્યાતા, અસંખ્યાતા યોજન જાણે અને જુએ.**

૨. અનંતર સિદ્ધ કેવળજ્ઞાન **જેમને સિદ્ધ થયાને એક જ સમય થયો હોય તેમનું જ્ઞાન.**

૩. અંગપ્રવિષ્ટ **અંગમાં સમાયેલા શ્રુત.**

૪. ઘ્રાણેન્દ્રિય અર્થાવગ્રહ **તે નાકથી ગંધના અર્થને ગ્રહણ કરે.**

૫. જ્ઞાની **પદાર્થને જાણવાવાળો જીવ, અસંખ્યાત પ્રદેશી આત્મા.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. શ્રુત નિશ્રિત મતિજ્ઞાનના ભેદ લખો. **અવગ્રહ, ઈહા, અવાય, ધારણા.**

૨. ઋજુમતિ મન:પર્યવજ્ઞાન દ્રવ્યથી શું જાણે, દેખે?

અનંત પ્રદેશી, અનંત સ્કંધ, મનના પરિણામો સામાન્યથી જાણે, દેખે.

૩. પ્રત્યય અપેક્ષાએ અવધિજ્ઞાન અને મન:પર્યવજ્ઞાન વચ્ચે તફાવત લખો.

અવધિજ્ઞાન ભવપ્રત્યય કે ક્ષયોપશમથી હોય, જ્યારે મન:પર્યવજ્ઞાન નિયમા ક્ષયોપશમથી જ હોય.

૪. વૃદ્ધિનો ક્રમ કેવી રીતે છે? **કાળ, ક્ષેત્ર, દ્રવ્ય, ભાવ આ રીતે છે.**

૫. અપ્રતિપાતિ અવધિજ્ઞાન શા માટે અલોકમાં દેખતા નથી? **અલોકમાં રૂપી પદાર્થ નથી.**

૬. ભાવથી સાદિ સપર્યવસિત કેવી રીતે લેવાનું? **તીર્થંકરોએ ભાવ પ્રકાશ્યા તે આશ્રી.**

૭. અનાનુગામિક અવધિજ્ઞાન કેટલા યોજન સુધી જાણે છે? **ચારે દિશામાં સંખ્યાતા, અસંખ્યાતા યોજન.**

૮. સંજ્ઞી કાલિકોપદેશ કયા જીવોને હોય છે? **મનવાળા જીવોને.**

૯. કેવળજ્ઞાન કેવું જ્ઞાન છે? બે શબ્દમાં લખો. **નોઈન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ, આત્મ પ્રત્યક્ષ**

૧૦. મોક્ષ ફળ દેનારી બુદ્ધિ કઈ છે? **પારિણામિકા**

(૩) અયોગ્ય વિકલ્પ શોધો. (૫)

૧. વિજયનો અવધિજ્ઞાનનો આકાર કોના જેવો છે? (જવનાલિકા, **ટોપલી,** કન્યાની કંચુકી)

૨. યક્ષનો અવધિજ્ઞાનનો આકાર કોના જેવો છે? (ત્રાપા, ઢોલ, પટહ)

૩. અમે અનંગપ્રવિષ્ટ છીએ. (આવશ્યક, **અંગ સૂત્ર,** કાલિક સૂત્ર)

૪. મનઃપર્યવ જ્ઞાન કોને થાય છે? (સાધુ, સાધ્વી, **શ્રાવક**)

૫. ધારણાનો કાળ કેટલો છે? (સંખ્યાત વર્ષ, **અનંત વર્ષ,** અસંખ્યાત વર્ષ)

(૪) નીચેનામાં અવધિજ્ઞાનનો જઘન્ય-ઉત્કૃષ્ટ વિષય લખો. (૩)

	જઘન્ય	ઉત્કૃષ્ટ
૧. સામ	**૨૫ યોજન**	**અસંખ્યાતા દ્વીપ-સમુદ્ર**
૨. મઘા	**એક ગાઉ**	**દોઢ ગાઉ**
૩. ઉત્સર્પિણીકાળના ચોથા આરાના જીવ	**આંગુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ**	**અલોકમાં અસંખ્યાતા ખંડ**

(૫) મને ઓળખો. (૭)

૧. આ ક્ષેત્રના પ્રાણીઓના ચિંતિત અર્થને પ્રગટ કરીએ છીએ. **મનુષ્યક્ષેત્ર, અઢીદ્વીપ**

૨. દ્રવ્યથી જાણપણું વધે ત્યારે અમારી ભજના હોય છે. **કાળ, ક્ષેત્ર**

૩. શ્રુત નિશ્રિત મારા આધારે ઉત્પન્ન થાય છે. **ઈન્દ્રિય, મન**

૪. અમારું ક્ષેત્ર અપેક્ષા સમ્યક્ શ્રુત સાદિ સાંત છે. **ભરત, ઈરવત**

૫. મારા બે નામ છે. **મતિજ્ઞાન, આભિનિબોધિક**

૬. અમે આંશિક પ્રત્યક્ષ છીએ. **અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન**

૭. અમે અંતિમ સમયનું કેવળજ્ઞાન છીએ. **ચરમ સમય સયોગી ભવસ્થ, ચરમ સમય અયોગી ભવસ્થ**

(આ) ચાર કષાયના આધારે લખો. (૧૦)

(૬) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૭)

૧. ઉદયમાં આવીને તે .... નું .... થઈ જવું. **કર્મ, નોકર્મ**

૨. ચાર કષાય .... સૂત્ર પદ .... નો અધિકાર છે. **પન્નવણા, ૧૪**

૩. બાંધ્યામાં .... કે .... બંધ થવો. **નિદ્ધત, નિકાચીત**

૪. અંદરમાં .... હોય પણ ઉપરથી .... દેખાતો હોય. **ક્રોધ, શાંત**

૫. ૧૬ ભેદ માનના કુલ ભાંગા .... થાય. **૪૦૦**

૬. લોભ કષાય .... સ્થાન પર .... છે. **ચાર, પ્રતિષ્ઠિત**

૭. છ દળિયા ...., ... અને .... અપેક્ષાએ ગણતા. **ભૂતકાળ, વર્તમાનકાળ, ભવિષ્યકાળ**

(૨) વ્યાખ્યા લખો. **(૩)**

૧. ઉપચણીયા **ગ્રહણ કરેલ કર્મ પુદ્ગલનો નિષેક કરવો, આત્મપ્રદેશ પર વ્યવસ્થિત ગોઠવવા.**

૨. કષાય **જેનાથી સંસાર વધે. જેમાં જીવો વિવિધ દુઃખો દ્વારા કષ્ટ પામે તે.**

૩. ઉપધિ **ખેત્ત, વત્થુ, શરીર સિવાયની બાકીની બધી સાધન-સામગ્રી માટે.**

(ઇ) ચાર ધ્યાનના આધારે લખો. **(૧૫)**

(૧) અર્થ લખો. **(૫)**

૧. અણિચ્ચાણુપેહા **સંસારની અનિત્યતાનો વિચાર કરવો.**

૨. વિલપન **વારંવાર પૂર્વે કરેલા કર્મોનું ચિંતન કરતાં કલેશયુક્ત વિલાપ કરતાં બોલવું.**

૩. વિવેક **શરીર અને આત્મા ભિન્ન છે તેમ ચિંતવવું.**

૪. વિવાગ વિજએ **જીવ સુખ-દુઃખ શાથી ભોગવે છે તેનો વિચાર ચિંતવવો.**

૫. આમરણાંત દોષ **મરણપથારીએ પણ પશ્ચાતાપ ન કરવો. આખી જિંદગી સુધી દ્વેષ રાખવો.**

(૨) ૧) આર્તધ્યાનનો પહેલો પાયો, ૨) રૌદ્રધ્યાનનો બીજો પાયો, ૩) ધર્મધ્યાનનું ત્રીજું આલંબન, ૪) શુક્લ ધ્યાનની પહેલી અનુપ્રેક્ષા લખો. **(૪)**

૧) **મનોજ્ઞ વસ્તુની અભિલાષા કરવી.**

૨) **જૂઠનું ચિંતન કરવું અને એમાં આનંદ માનવો.**

૩) **પરિયટ્ટણા : શીખેલા જ્ઞાનનું પુનરાવર્તન કરવું.**

૪) **અપાયાનુપ્રેક્ષા : આત્મા દ્વારા કરાયેલ રાગ-દ્વેષરૂપ કર્મોને કારણે આ જીવે અનંતવાર સંસાર પરિભ્રમણ કર્યું એમ વિચારવું.**

(૩) નીચેનામાં કેટલા અને કયા ધ્યાન હોય? **(૩)**

એકાંત મિથ્યાત્વી મનુષ્યમાં **૨, આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન.**

અપ્રમત્તમાં **૨, ધર્મધ્યાન, શુક્લધ્યાન.**

સમકિતી કીડીમાં **એકપણ નહિ.**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૩)**

૧) કયા ધ્યાનથી મોક્ષ મળે છે? **શુક્લધ્યાન**

૨) તેરમા ગુણસ્થાનના અંતમાં કઈ અવસ્થા હોય છે? **અચળ**

૩) અશુભ ધ્યાનમાં શેના કારણ નથી બતાવ્યા? **અનુપ્રેક્ષા**

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. વ્રતમાં કેવી જમીન પર પરઠવું જોઇએ? **સચેત લીલોતરીવાળી કે જીવજંતુ આદિ રહિત જગ્યા પર પરઠવું.**

૨. કયા વ્રતમાં શરીરની અશુચિ પરઠવાની છે? **સામાયિક વ્રત, દેશાવગાશિક વ્રત, પૌષધવ્રત.**

૩. સર્વ ભાવોને ક્ષણિક કોણ માનતું હતું? એક શબ્દમાં લખો. **અશ્વમિત્ર**

૪. શસ્ત્ર એટલે શું? **જેનાથી પાણી અચેત થઈ શકે છે.**

૫. અચેત કરેલું પાણી કેવી રીતે પીવું નહિ? **ફ્રીજમાં રાખીને ઠંડું કરીને પીવું નહિ.**

૬. સાત નિન્હવ કયા સૂત્રનો અધિકાર છે? **ઠાણાંગ સૂત્ર સ્થાન ૭.**

૭. પચ્ચકખાણની કિંમત કોણે ન કરી? **કંડરિક મુનિ.**

૮. સ્વાદિષ્ટ ભોજનની ઈચ્છા કેવા કર્મ બંધાવશે? **એવા કર્મ બંધાવશે કે જેથી એંઠવાડ પણ ખાવો પડશે.**

૯. બાહ્ય વસ્તુના ત્યાગથી શેનું લક્ષ વધે છે? એક શબ્દમાં લખો. **આંતરશુદ્ધિ.**

૧૦. ભૂલ હોય તો કેવી રીતે કહેવું જોઇએ? **શાંતિથી કહેવું જોઇએ. મન ફાવે તેમ ન કહેવાય.**

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. માટીને ભેગી કરીને પહેલા શું મેળવવાનું હોય? **રાખ, છાણ**

૨. દેવે સકડાલપુત્ર પર પુત્રનું શું છાંટ્યું? **લોહી, માંસ**

૩. સકડાલપુત્રે શું પ્રાપ્ત કરી લીધું હતું? **સત્તત્ત્વ, સદ્ગુરુ**

૫. સોમા શેની જાણકાર થશે? **જીવ, અજીવ**

૬. બહુપુત્રિકા દેવી ભૂતકાળમાં શું હતી અને ભવિષ્યકાળમાં શું બનશે? **સુભદ્રા, સોમા**

૭. સુભદ્રા સાધ્વી બાળકો પર શું કરવા લાગી? **અનુરાગ, સ્નેહ**

૮. અપ્રતિહત શું છે? **જ્ઞાન, દર્શન**

૯. સકડાલપુત્ર કોના અનુયાયી હતા? તેમનો મત કયો હતો? **ગોશાલક, આજીવિકા**

૧૦. સુવ્રતા સાધ્વીએ સુભદ્રા સાધ્વીને શું કરવાનું કહ્યું? **આલોચના, પ્રાયશ્ચિત્ત**

(૧૦)

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. સંયમ **વિના ના સિદ્ધિ... ના સિદ્ધિ... એ વાત જેણે સાચી સમજી લીધી,**

રંગીલા રાહને છોડી... હાં છોડી... એણે કાંટાળી કેડી પકડી લીધી,

લાખો લાખો ધન્યવાદ છે એવા આતમને, સાધનાથી મેળવશે એ પદ .... **પરમાતમને.**

૨. લોભને **કહેજો તું સૌનો સરદાર, મારે પણ સંતોષ તણો સહકાર,**

તું ઘા કરે તૃષ્ણા તણો, હું સાથ લઉં તૃપ્તિ તણો,

પણ લોભી મારે થાવું નથી અને દુર્ગતિમાં હવે જાવું .... **નથી.**

૩. સંવત **અઢારને વર્ષ આડત્રીસે, બુસી તે ગામ ચોમાસ રે પ્રાણી,**

મુનિ આસકરણજી એણી પેરે જંપે, હું તો ઉત્તમ સાધુનો દાસ રે પ્રાણી,

સાધુજીને વંદણા નિત નિત .... **કીજે.**

૪. મુઝે **એક યહી વરદાન હો, મેરી આત્મા બલવાન હો...ભગવંત તેરી...**

મુઝે સુખ કી કોઈ પરવાહ નહિ, દુઃખ મેં ભી નીકલે આહ નહિ,

બસ એક તેરા ધ્યાન હો, હોઠોં પે તેરા .... **નામ હો.**

જય – જિનેન્દ્ર

- PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.
- TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.